

REPORTAGE

■ **OBSTAKELS** HOEWEL HET AANTAL VASTE DOKTERS OP DIT MOMENT

Nadat Co-Med vorige week de deuren dicht deed, is duidelijk dat deze commerciële huisartsenketen het tekort aan huisartsenpraktijken niet gaat oplossen. Inmiddels zit al ruim een half miljoen Nederlanders zonder vaste huisarts, terwijl het belang van goede huisartsenzorg alleen maar toeneemt. „We ontkomen niet aan digitale zorg.”

door Klaartje Bax
en Renate Curfs

HUISARTS

Zo vroeg in de ochtend is het nog rustig in de huisartsenpraktijk in Lexmond. Met een kop koffie in de hand loopt 52-jarige huisarts Aldwin den Blaauwen naar zijn spreekkamer om de eerste patiënt te ontvangen. Dat is de 44-jarige Linda die vertelt dat ze al een tijdje een raar plekje heeft op haar neus. Den Blaauwen voelt even met zijn vinger en kijkt eens aandachtig met een leep.

Doorsturen

„Ik denk niet dat het huidkanker is”, zegt hij. Linda slaakt een zucht van verlichting. Den Blaauwen denkt aan een talgbuultje of een stukje beschadigde huid, zegt hij. Als ze wil, kan hij haar doorsturen zodat een stukje huid van haar neus kan worden weggenomen voor onderzoek. Maar ze kan het ook even aankijken. Linda gaat voor de laatste optie en niet veel later

loopt ze voldoende gerustgesteld de kamer uit.

Mensen met een vaste huisarts leven langer en hebben minder zorgvragen, zo blijkt uit recente wetenschappelijke onderzoeken. De Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) heeft niet voor niets het credo 'iedereen een vaste huisarts', vertelt voorzitter Marjolijn Tasche. „Dat betekent niet dat we allemaal terug moeten naar praktijken met één huisarts. Als je een keer per jaar met hoofdpijn of een ingegroeide teenagel je huisarts bezoekt, is het niet zo'n probleem dat je een andere arts treft. Maar als jij een kankerbehandeling ondergaat, is het fijn als je een vaste huisarts hebt die jou begeleidt”, zegt Tasche.

In alle plannen die gaan over de toekomst van zorg krijgt de huisarts een centrale rol toebedeeld. Zo moet de huisdokter – meer nog dan voorheen – zorgen

dat niet te veel mensen naar het dure ziekenhuis gaan en is hij het vaste gezicht voor kwetsbare patiënten in de wijk. De huisartsenzorg is daarom een van de weinige zorgsectoren die de komende jaren mag groeien. Waar er vorig jaar nog 3,9 miljard euro aan werd uitgegeven, is dat in 2027 bijna 4,3 miljard blijkt uit de begroting van het ministerie.

Maar in steeds meer regio's in Nederland hebben huisartsen een patiëntenstop en kunnen nieuwe patiënten zich nergens inschrijven. Eind 2023 hadden ruim een half miljoen Nederlanders geen vaste huisarts volgens de metingen van zorgonderzoeker Vektis. En sinds Co-Med de deur dichthoudt zijn daar in één klap ruim 55.000 wachtenden bijgekomen.

Bovendien neemt het aantal huisartsen met een eigen praktijk al jaren af. In 2012 was volgens kennisinstituut Nivel nog ruim 68 procent van de huisartsen praktijkhouder, in 2022 was dat teruggelopen naar 47 procent.

Huisvesting

Steeds meer dokters kiezen ervoor om als zzp'er te gaan werken, ze vinden een eigen praktijk niet aantrekkelijk. „Huisvesting is vaak

'Het is mijn vak, maar niet mijn hele leven'

lastig te vinden en ook nog eens erg duur. De tarieven die betaald worden zijn ontoereikend. Daarbij komt dat de administratieve last voor een praktijkhouder nog altijd erg hoog is”, somt Tasche enkele belangrijke obstakels op.

Toen huisartsenconsulent Bob Verhagen dit ruim vier jaar geleden hoorde, besloot hij Buurtdokters op te zetten. Sindsdien biedt zijn huisartsenketen ondersteuning aan praktijkhoudende huisartsen in alle niet-medische aspecten van een praktijk. „Wij ontzorgen hen”, zegt hij. „Zodat ze als huisarts kunnen doen wat ze het liefste doen: het bieden van medische zorg aan patiënten.”

Inmiddels is Buurtdokter mede-eigenaar van twintig huisartsenpraktijken en hoopt de organisatie er over anderhalf jaar veertig te hebben. De praktijk in Lexmond is er een van. Voor de helft is de locatie van Blaauwen en zijn directe collega, voor de andere helft van de huisartsenketen. Aan het eind van het jaar verdelen ze de winst. Voor het geld dat

Buurtdokters opstrijkt, neemt de keten Den Blaauwen en zijn collega veel uit handen dat te maken heeft met het praktijkhouderschap. Dat betekent dat hij zich nauwelijks hoeft bezig te houden met het personeelsbeleid in zijn praktijk, met de ict, de marketing en de administratie. Daar is hij blij mee omdat hem dit een veel kortere werkweek oplevert. „Dat was voor mij echt een voorwaarde”, zegt hij. Hij is bereid hard te werken, maar als vader van twee jonge kinderen zit hij niet te wachten op extreem lange werkweken van zestig uur of meer. Verhagen denkt dat Buurtdokters zo een bijdrage levert aan het oplossen van het tekort. Maar er is meer nodig, zegt hij, om het volledig vastgelopen systeem weer op gang te helpen. Voor zorgverzekeraars,

PAGINA T30

De schutterij zit in je hart'

PAGINA T32

Liever analoog dan digitaal

GROTER IS DAN OOI, ZIT HALF MILJOEN NEDERLANDERS ZONDER

ZORGENKIND

Het aantal mensen dat een beroep doet op de huisarts neemt de komende jaren nog verder toe. FOTO GETTY IMAGES

die zorgplicht hebben voor hun verzekerden, was het al een uitdaging om voldoende huisartsen te vinden voor hun verzekerden, maar dit zag nog even flink wat extra druk op de ketel. „We moeten per regio kijken welke oplossing past”, zegt Foke Dijkstra, regiomanager huisartsenzorg bij Menzis.

In Enschede waar het tekort praktijken groot is, heeft Menzis vorig jaar geprobeerd een nul-praktijk waar nog geen patiënten waren, maar waar nieuwe patiënten zich kunnen inschrijven” legt Dijkstra uit. „We hebben helaas geen huisartsen kunnen vinden die de praktijk wilde gaan

draaien en dat is wel nodig”, zegt ze.

Omdat de mensen zonder vaste huisarts wel ergens te zijn juni een passantenpraktijk om meer aandacht voor huisartsen te krijgen op de opleiding, vindt ze.

Opmars van aantal zzp-dokters

recht. De hoop is dat er straks nieuwe huisartsen gevonden worden voor deze praktijk, zodat het een reguliere praktijk kan worden. Daarvoor is het nodig dat de obstakels zoals het gebrek aan huisvesting en de overvloedige administratie

aangepakt worden. Daar wordt aan gewerkt, verzekert LHV-voorzitter Tasche. Daarnaast is het belangrijk om meer aandacht voor huisartsen te krijgen op de opleiding, vindt ze.

De 30-jarige Sophie Poelman is huisarts in opleiding aan het UMC Utrecht. In het kader van die opleiding werkt ze in de praktijk van Den Blaauwen. Tijdens haar opleiding geneskunde lag de nadruk vooral op een toekennhuis. „Als er meer tijd zou worden besteed aan het vak van huisarts tijdens de studie denk ik dat

meer mensen daarvoor zouden kiezen.”

Hoewel het aantal huisartsen in Nederland op dit moment groter is dan ooit, zijn het er nog niet genoeg. De overheid besloot daarom vorig jaar meer opleidingsplekken voor huisartsen te creëren: zo'n 826. Helaas zijn uiteindelijk maar 717 nieuwe artsen gestart”, zegt Roger Damoiseaux, voorzitter van de Commissie Uitvoering Selectie van de Huisartsopleiding Nederland. Dit betekent dat het huisartsentekort over drie jaar met nog eens honderd huisartsen zal toemenen.

Huisarts Aldwin den Blaauwen in zijn spreekkamer. Mensen met een vaste huisarts leven langer en hebben minder zorgvragen.

Hybride

„We zullen steeds meer toe moeten naar hybride huisartsenzorg”, verwacht Dijkstra van Menzis. „We ontkomen niet aan digitale

Huisarts in opleiding Sophie Poelman: „Als er meer tijd zou worden besteed aan het vak van huisarts tijdens de studie denk ik dat meer mensen daarvoor zouden kiezen.”

Tien tot vijftien procent van deze mensen zou al afdoende geholpen kunnen worden met online hulp van bijvoorbeeld de site van thuisarts.nl. Nog eens dertig tot veertig procent heeft geen toegang aan een telefonisch consult van vijf minuten of een korte beeldbelspraak.

Als in de toekomst zo gewerkt zou worden, kunnen huisartsen volgens hem twintig procent meer patiënten helpen. Daarmee zou een deel van het probleem zijn opgelost. „Maar het werkt alleen als huisartsen hier zelf volledig achter staan.”

Poelman rondt over een half jaar haar studie af. Ze wil eerst een tijdje als zzp'er gaan werken om ervaring op te doen. Uiteindelijk haardroom samen met enkele andere huisartsen een eigen praktijk te runnen. Maar niet tegen elke prijs. „Huisarts zijn in mijn vak, maar niet mijn hele leven.”

'WE ONTKOMEN NIET AAN DIGITALE ZORG VOOR DE EENVOUDIGE

VRAGEN EN FYSIEKE AFSPRAKEN ALS HET NODIG IS'